Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 159 (659) ♦ Субота, 21 серпня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ –
СВЯТО, ЯКЕ ЗАВЖДИ З НАМИ

Україно-мати! Встала ти з руїни,
На твоїй дорозі все хрести, хрести...
Перші твої кроки кволі, як в дитини –
Ох, як важко босій по стернині йти!

Віктор ЗУБАР

НАС ВІТАЮТЬ

Напередодні другої річниці проголошення незалежності України на ім'я Президента Л.Кравчука почали надходити поздоровлення від глав іноземних держав.

Зокрема, Президент Росії Б. Єльцин сердечно поздоровив народ України і особисто Л. Кравчука з цією святковою подією. Побажавши всім українським громадянам успіхів та процвітання, він висловив впевненість, що взятий обома Президентами курс на зміцнення дружніх, рівноправних, партнерських відносин між Російською Федерацією та Україною отримає свій подальший розвиток як безперечно пріоритетний в державній політиці двох країн.

Королева Великобританії Єлизавета II тепло поздоровила Президента та народ України в зв'язку з Днем Незалежності й побажала щасливого та квітучого майбутнього.

«В цьому другому році своєї незалежності, — зазначається в привітанні Президента ФРН Ріхарда фон Вайцзеккера, — Україна ще більше закріпила своє становище у світі". Р. фон Вайцзеккер запевнив, що Німеччина й надалі підтримуватиме Україну на складному шляху інтеграції у спільну Європу.

Поздоровлення також надійшли від Голови КНР Цзяна Цземіна, керівника Лівійської Джамахірії Муамара аль Кадаффі, Президента КНДР Кім Ір Сена.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Президія Верховної Ради України вирішила скликати пленарні засідання сьомої сесії Верховної Ради України 26 серпня цього року.

Офіційно

Учора Президент України Л.Кравчук прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Німеччини в нашій державі Х.Г.фон Бассевітца у зв'язку з його від'їздом на батьківщину.

Того ж дня відбулася зустріч Л.Кравчука з групою представників грецької фірми «Вардіс Вардінояніс». Під час бесіди обговорювалися питання, зв'язані із забезпеченням України нафтою та будівництвом танкерів.

24 серпня 91-го. Кінець кінців і початок початків. Історичний крутозлам, до якого для України був один шлях — в «інтернаціональній сім'ї» остаточна втрата себе: мови, культури, традицій. Перетворення в своєрідний союзний бантустан, котрий різниться від інших тим, що люди спілкуються в ньому «на языке всеобщего понимания», а вечорами, остограмившись, співають, як плачуть, «Несе Галя воду...» чи «Ти ж мене підманула...» Парадокс парадоксів — ностальгія на рідній землі. Але був той серпень. І вже від нас залежить істинність того, що написано на плакаті.

Хтось із політиків сказав: коли сидять за столом, то не воюють. А це так важливо, коли не всі остаточно усвідомили, що сталося. Коли одна «сестра» більше не захотіла бути «молодшою», а «звично старша сестра» раптом зрозуміла, що не буде саме такою, коли нема «звично молодшої». Це болісний процес, коли хтось відкрито заявляє про законні права на своє, а комусь здається, що посягають на його. Істина одна, а претендентів на всю повноту її безліч.

У вересні 91-го зробили вже перші кроки новим шляхом, бо голосували не стиснутими кулаками, а відкритими руками. Голосували за те, що не мають територіальних претензій один до одного. Тоді піднесені руки були, як антени, настроєні на імпульси здорового глузду. Тоді спрацювало. Сьогодні, здається, знову треба за стіл...

То зовсім різні речі: бути набагато старшим за державу і бути їй майже ровесником. Комусь творити її, так і не скинувши тягар минулого, але усвідомлюючи, що доля все-таки була до нього щедрою, а комусь купатися в тій щедрості й рости разом з державою. Естафета поколінь, виявляється, — це не вигадка пропагандистів, а засіб робити життя безперервним. Головне — зрозуміти це самому і передати дітям. Вони, слава Богу, в Україні ще є...

Коли державі тільки два роки, то перші роковини — вже визначний ювілей. З точки зору вічності — теж, бо, як співається в одній з пісень, «миттєвості спресовані в століття». А тут же не миттєвість, тут цілий рік. Ми його прожили, і ми були першими. Можливо, тому й було інколи так тяжко, буває тяжко й зараз...

Фото Михайла САЧКА, Олександра КЛИМЕНКА.

Інтерв'ю Л. Кравчука українському телебаченню

Ситуацію в Україні найближчим часом будуть визначати, принаймні, два важливих політичних моменти: проблема референдуму і проблема економічного союзу. Про це заявив 19 серпня Президент України Леонід Кравчук в інтерв'ю українському телебаченню.

Щодо референдуму, то Леонід Кравчук вважає, що зараз потрібно прийняти рішення про дострокові вибори парламенту і відповідно щодо місцевих Рад. Треба також визначитись щодо того, яку державу ми будемо будувати: чи президентську, чи парламентську, чи парламентсько- президентську. Якщо народ висловиться за парламентську республіку, то обирається новий парламент. Він обирає уряд. А інститут президентства сходить з історичної сцени. І не треба витрачати кошти на референдуми, не треба загострювати політичну ситуацію.

Торкнувшись проблеми економічного союзу, Леонід Кравчук наголосив на тому, що він виступав і виступає за інтеграцію. Він нагадав, що ця ідея належить Україні. Потім урядам було доручено підготувати проект відповідної угоди. Зараз треба вже обговорювати конкретну угоду. Якщо підписувати угоду, то вона має бути реалістична, вигідна і обов'язково забезпечувати економічну і політичну незалежність кожній державі. І Україні, і Росії, і Білорусі.

Відповідаючи на запитання стосовно законності існування збройних формувань УНА-УНСО, Президент відзначив, що вони діють поза законом. І на сьогодні за протиправні дії окремих членів УНСО уже відкрито 15 кримінальних справ. По фактах злочинних дій ведеться відповідна робота.

Справа в тому, що зараз твориться нове законодавство. Багато є проблем, і не все зразу можна охопити.

Леонід Кравчук повідомив, що 3 вересня в Криму відбудеться його зустріч з Президентом Росії Борисом Єльциним. Зараз над документом, який буде підписано, працюють уряди Росії і України.

Значне місце в інтерв'ю було приділено серпневим подіям 1991 року. То були непрості часи, зазначив Президент. Коли до Києва прибула військова делегація на чолі з генералом Варенниковим, Україна ще була в складі Союзу. І ми розуміли, які сили існують, щоб примусити замовчати про нашу незалежність. Але сподіватись на те, щоб це було можливо в цілому, не є справедливим. Тому що СРСР почав валитись давно. І всім було зрозуміло, що імперія розвалиться. Тільки не всі знали, як швидко це станеться і чи зможемо ми зробити це мирним шляхом. Заслуга незалежності держав, що виникли одразу після путчу, виявляється в тому, що ми все ж таки змогли зберегти мир. Коли б так швидко не утворились незалежні держави, то конфлікт міг би розростися. Є й інша точка зору. Мовляв, причина конфлікту в тому, що розвалився Союз. Але, пригадайте, проблема Карабаху виникла ще за Союзу. Причина не в цьому. Причина в тому, що держава існувала з допомогою сили і диктатури.

Наша держава, сказав на закінчення Президент України, визнана світом. І вона буде. Сьогодні важко говорити високі слова на тлі того економічного становища, яке склалось, але є держава. І все ж таки є і поступ вперед. Є зміни в психології, з'являється господар, господар держави. Справді існує демократія. І в економіці є якісь кроки вперед. Особливо радують цього року здобутки сільських трудівників. Уже заготовлено 11 мільйонів тонн хліба. Я хочу скористатися, щоб ще раз подякувати нашим хліборобам, селянам, та й усім, хто був причетний до врожаю, за ту велику роботу, яку проведено в надзвичайно складних умовах.

Сповідань і добрих мрій, здійснення надій, щастя, добра, здоров'я всім жителям України.

Нагороди до Дня Незалежності

У переддень свята Президент України Леонід Кравчук видав Указ «Про нагородження Почесною відзнакою Президента України» за видатні заслуги в різних галузях народного господарства, науки, культури, спорту Баюл О. С., майстра спорту України міжнародного класу, чемпіонки світу 1993 року з фігурного катання на ковзанах; Бондаря Г. В., завкафедрою Донецького медичного інституту, доктора медичних наук, професора; Венгера В.С., командира 28-ї механізованої дивізії, генерал-майора; Злобінського С. Й., генерального директора орендного проектно-будівельного об'єднання «Білоцерківжитлобуд»; Караваєва М. О., бригадира бункерів доменного цеху Дніпропетровського металургійного заводу; Костюка П. Г., віце-президента АН України, директора Інституту фізіології імені О. Богомольця, доктора біологічних наук, академіка АН України; Новохатка Е. І., генерального директора виробничого об'єднання «Луганський верстатобудівний завод»; Пріцака Омеляна, громадянина США, директора Інституту сходознавства ім. А. Кримського АН України; Прошківського І. І., начальника відділу охорони громадського порядку управління внутрішніх справ Київської області, підполковника; Солов'яненка А. Б., соліста Національного академічного театру опери та балету України імені Т. Шевченка, народного артиста України; Чеботая О. М., комбайнера колективного сільськогосподарського підприємства «Авангард» Балтського району Одеської області; Чендея І. М., письменника; Шевчука Т. В., голови кооперативного сільськогосподарського підприємства «Мрія» села Цурків Здолбунівського району Рівненської області.

Указом Президента України присвоєно: спеціальне звання генерала внутрішньої служби України міністру внутрішніх справ України генерал-полковнику внутрішньої служби Василишину А. В.; почесне звання «Заслужений працівник культури України» — організаторові української громади в Мінську Комоско Н. Я.

А.Печеров:

КОНЧЕ ПОТРІБЕН ПУТІВНИК!

Останнім часом голова постійної Комісії з планування, бюджету, фінансів і цін Андрій Печеров, де б він не був, — на трибуні Верховної Ради чи на засіданні своєї Комісії — помітно втрачав оптимістичний настрій. Підозрюючи, що на Андрія Печерова, як людину найобізнанішу в стінах парламенту, негативно впливає розвиток подій в економіці, я поставив запитання руба: «То все-таки, з чим Україна сьогодні має справу: з кризою чи катастрофою?»

— Гадаю, усе залежить від шляху, який ми обрали для розв'язання загальнодержавних проблем. Де стоїмо на правильному шляху — криза, де на манівцях — катастрофа. Скажімо, я вважаю, що прийняті у травні Верховною Радою Основні напрями грошово-кредитної політики, а згодом і Закон про оподаткування відповідають нинішнім реалiям, проте реалізація цих законодавчих актів відбувається в руслі корпоративних інтересів владних, політичних структур. І, зрештою, вони спотворюють розумні ідеї, посилюючи кризу.

А от до приватизації ми узялися, на мій погляд, з хибного боку. В той час, як на Заході роблять усе можливе, щоб людина праці була співвласником підприємств, ми наголошуємо на фактичній заміні власника, залишаючи при цьому старе протиріччя між працюючим і роботодавцем. Перший вважає, що багато працює, а йому платять недостатньо, другий навпаки — що робітник дарма їсть хліб. Це по-перше. А по-друге, поміркуйте про частку власності, яку ми одержимо в результаті придбання приватизаційних чеків. За оцінками багатьох експертів у 1990 році рубль

ціною не поступався американському долару. Таким чином, ми мали приватизувати власності на суму близько 400 мільярдів карбованців. Перемножте її на нинішній курс долара і стане зрозумілим, що кожен з нас має одержати сьогодні власності на 35-37 млн. карбованців, а не тисячі купонів, які пропонуються...

Міркуючи над цим, напрошуються більш серйозні висновки, які треба зробити на День Незалежності нашої держави. Скажімо, про те, що було помилкою стільки часу і зусиль втрачати на ідеологічне забезпечення нашого суверенітету, зволікаючи з розв'язанням нагальних економічних проблем. Тим більше, що і в політиці подальші зрушення на краще неможливі без стабілізації економічного становища. Крім того я впевнений, що дві гілки виконавчої влади, як зараз, не здатні принести довгоочікувані плоди.

— Андрію Васильовичу, в такому разі, цікаво почути про ваше ставлення до референдуму, який намічено провести 26 вересня.

— Я висловлював своє ставлення до нього з трибуни парламенту і дотепер стою на цьому. Конче потрібен путівник! А саме — спитати у людей, за яку форму державного управління вони виступають: президентську чи парламентську. І, виходячи з цього, призначать нові вибори.

— Невдовзі парламент поновить свою роботу. Чи вийдете ви знову з пропозицією запровадити надзвичайний економічний стан?

— Вона вже висувалася з трибуни парламенту від Комісії ще 6 лютого минулого року, зокрема, про нього говорив Президент, проте далі справа не пішла. На мій погляд, цей термін «надзвичайний економічний стан» відлякує багатьох через стереотипи минулого. Тим часом елементи його все більше знаходять своє відображення у нормативних актах, які сьогодні приймаються. Було б правильно, якби вони об'єднувалися у програму уряду по виходу з кризи.

— Андрію Васильовичу, не можу позбутися відчуття, що ви просто на очах втрачаєте оптимізм... Чи я помиляюсь?

— Гадаю, помиляєтесь частково. Справа в тому, що з перших днів роботи у парламенті я вважав і вважаю, що завдання побудови нової держави надзвичайно складне і багатогранне, вимагає певного періоду часу. Щоб прискорити його розв'язання потрібен об'єктивний аналіз ситуації і повна мобілізація усіх потенційних можливостей. Тому люди повинні знати правду, щоб керуватися нею у своїй роботі. А в успішне вирішення цього завдання я вірю, бо все-таки — оптиміст.

Записав Сергій **ВУСАТИЙ**.

ХТО СКАЗАВ, ЩО ВІДМІНЯЄТЬСЯ СТАРТ?

Не злічити, скільки разів у нас на Дніпропетровщині і поза її межами прогнозували, що «ракетний» завод, тобто Південний машинобудівний разом з його конструкторським бюро незабаром згине й пропаде, лише, мовляв, спогади про нього зостануться. «Вчора робили ракети, завтра клепатимуть каструлі», — зловтішалися «дотепники». Запевняли, що Україна приречена фатально втратити підприємство унікальної продукції і унікальних розробок і технологій. Хай, почали випускати тролейбуси, збільшили випуск тракторів, та що з того? Це ж не ракети «Зеніт», яким рівних не знайти у світі. І хіба це наймудріше використання надпотужного науково-технічного потенціалу, котрому ціни не скласти?

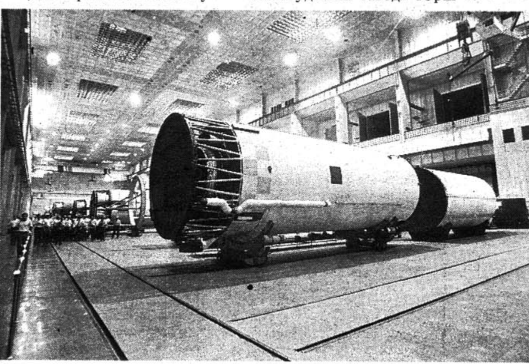
— Правда була тільки в одному: на нашу долю випали труднощі й випробування в стократ виснажливіші, ніж іншим. Благородна за задумом конверсія виявилася нещадною у виконанні. Та дарма гніватися на все це, тим паче прогадуєм гірше. Ми дуже прагнули і зуміли — це вже зараз видно, що дійсно зуміли зберегти свій виробничий потенціал — кадри, — сказав генеральний директор виробничого об'єднання «Південний машинобудівний завод» Юрій Алексеєв. — Отож не втратили й на йоту того, що нагромаджували і створювали багато літ. І це тепер гарантує Україні можливість відразу потрапити до числа найбільших космічних держав світу.

Південмаш продовжує випускати свої неповторні ракетоносії мирного призначення «Зеніт» і «Циклон». Та головне, як повідомив Юрій Сергійович, унікальний давній задум здійснює сьогодні завод і його КБ: на спільне замовлення національних космічних агентств України і Росії готує до запуску перший супутник нової серії «Океан». Відкривається нова, незнана ще сторінка освоєння космосу...

Утім, нині ми кажемо це до того, що песимістична «полеміка», точніше, загроза занепаду, луснула, як мильна бульбашка. Переміг оптимізм, притаманний — хочеться вірити — більшості на нашій благословенній українській землі. А старт «Океану» обов'язково відбудеться в призначений час.

Микола **НЕЧИПОРЕНКО.**

Дніпропетровськ.

На знімку: в цеху Південного машинобудівного.

Фото Олександра **КЛИМЕНКА.**

Цитата минулих днів

«Тепер у республіці налічується більше десятка угруповань з явно вираженою екстремістською спрямованістю. Їх лідери... ратують за внесення змін до Конституції СРСР «про добровільність входження в СРСР союзних республік у рамках федерації», дозвіл «вільної пропаганди за відокремлення України від СРСР», активно ведуть лінію на підрив конституційної законності і правопорядку, створення опозиційних КПРС структур».

«Сільські вісті» 1989 рік.

Фермер-93

На батьківській ниві,

або Історія про те, як селянин просив землю і що з того сталося

Щоб одержати ділянку під фермерське господарство, Денис Івасюк, людина пенсійного віку, змарнував майже три роки. Увесь цей час районна та обласна бюрократія глумилися із сивочолого ветерана, який був сумлінним колгоспником, спеціалістом-аграрником з механізаторською і агрономічною освітою. Витончено, цинічно водили чоловіка за носа, примушували по кільканадцять разів переоформляти документи, вишукували в них неточності, неоковирності. Денис Олександрович терпляче ходив по зачарованому бюрократичному колу, але земельки йому так і не дали.

Тоді він вирішив діяти більш рішуче. Взяв лист фанери, написав на ньому дьогтем «Бюрократи не дають селянам землі» й став під вікнами районних можновладців. Його лякали міліцією, погрожували тюрмою, але ветеран не випускав плаката з рук. Та і це не допомогло. Тоді Денис Олександрович поміняв тактику — почав пікетувати обласні інстанції. Тут бюрократи виявилися гнучкішими — запросили бунтаря до високих кабінетів, запропонували навіть чашку запашної кави, зробили вигляд, що уважно прислухаються до слів простолюдина. І відправили додому, пообіцявши «натиснути» на кіцманське районне начальство. Насправді наказали: землю в селі Ошихлібах Івасюкові не давати!

Та доля змилостивилася над ошуканим ветераном. Вона подарувала йому випадкову, але вирішальну зустріч. На Буковину прибув Леонід Кравчук. Почувши про це, Денис Олександрович швидко вдягнув свою фуфайку, підновив дьогтем старий плакат і подався до сусіднього села, де мав виступати Кравчук. Щоб не мозолити очі, став з тією «наочною агітацією» неподалік входу до клубу. Тієї миті, коли високий гість почав входити до зали, ветеран вигулькнув перед ним зі своїм фанерним транспарантом. Леонід Макарович прочитав текст, посміхнувся й промовив:

— Кажете, бюрократи чинять опір? Даремні їхні потуги. Землю доведеться чесно поділити. Нехай будуть у нас і фермери, і колгоспники. Щодо вашого конкретного випадку поговоримо після зборів.

Наділ Івасюк одержав наступного ж дня. Сільрадівський землевпорядник вивів Дениса Олександровича за хату, відміряв йому шмат добротного чорнозему й сказав:

— Маєш щастя з Кравчука. Вертаємо тобі батьківське поле.

Ось уже другий рік хазяйнує він на ниві, яка була годувальницею його дідів і прадідів, батька і матері. Це, мабуть, унікальний на всю Україну випадок, коли фермерові дісталася родинна нива. Адже земельне законодавство розпорядилося суворо: щоб не сталося колотнечі й розбрату, спадщина до уваги не береться.

Якщо торік ветеран лише став на ноги, то тепер він почувається фермером у повному розумінні цього слова. Пишна, розмальована барвистим буковинським візерунком хата нагадує польовий стан середнього за масштабом колгоспу. На обійсті — три трактори, обприскувач, культиватор, борони, розкидач добрив, картоплесаджалка, кілька сівалок. За зиму Івасюк із синами та внуками звів простору стодолу, помазав у ній долівку, як це робилося з діда-прадіда напередодні жнив.

— Половину займе пшениця, — не натішиться будівлею фермер. — Зерна цього року, дякувати Богові, буде вдосталь. Розрахову взяти по сімдесят центнерів з гектара. А там засиплю ячмінь. Він у мене пивоварний. За нього держава більше платить.

Фермерська арифметика проглядається на кожному кроці. Добрячий шмат поля Денис Олександрович засадив капустою. «Попросило командування однієї військової частини, тож я й погодився. Восени військові самі вирубають капусту, відвезуть своїм транспортом, а мені вручать готівку. Побільше б таких замовників».

На початку становлення фермерського руху дехто затято доводив: індивідуали загублять землю! Таких «пророків» я зібрав би докупи й повіз на ферму Івасюка. Почав би цю повчальну екскурсію з пшеничного лану. Тут, ніби на замовлення, сусідять два поля — колгоспне й фермерське. На фермерському — пшениця, мов стіна, на колгоспному — марненька, та ще й осотом приглушена.

Згідно з законодавством, Івасюк має право поки що уникати держзамовлення. Але фермер вирішив, що в час кризового стану це надто поблажлива пільга, і взяв зустрічне зобов'язання — здати в державні засіки кілька тонн картоплі. Хоча й зерно він теж продасть туди ж, правда, за умови, що його у відповідь отоварять пальним. Адже енергоносіями держава фермера не бавить — з весни Денис Олександрович заледве одержав каністру бензину. Добре що мав свою солярку, а то довелося б самому плуга тягти.

Ветерана з його трьома гектарами землі важко назвати справжнім фермером. Але ситуація цього року круто змінилася — ще шість гектарів ріллі одержали його сини, і прилучили їх клапті до батьківської ниви.

Василь **БАБУХ.**

Чернівецька область.

ХЛІБ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

У нашому, Каховському районі, зібрано високий урожай ранніх зернових: по 38,5 центнера з кожного гектара. А радгосп «Авангард» вийшов у лідери серед інших господарств — взяли з гектара по 62,1 центнера хліба.

Нинішнього року на врожай працювало все село. Не стояла осторонь і сільрада. Депутати організували, взяли під контроль безперебійну роботу збиральних агрегатів, обслуговування жниварів.

Зараз інколи доводиться чути: мовляв, в Україні великі проблеми, не вистачає продуктів харчування, побутових товарів. Про це найохочіше говорять ті, хто звик у житті шукати легких шляхів. Наші селяни зрозуміли: шлях до благополуччя, зміцнення незалежності держави лежить через кожного працівника, жителя села.

Леонід БАРАНОВ,
голова Чернянської сільради Каховського району.

Херсонська область.

Погляд із провінції

ЗАЛИШАЮСЯ ОПТИМІСТОМ

Краматорськ — місто індустріальне, місто машинобудівників. Професійний, кваліфікаційний рівень краматорчан конче високий, а ось політичний... За останні 4 роки місто, на мою думку, регресувало: від паростків демократії до сьогодення. Після обрання нинішнього складу міськради там сформувалася досить сильна опозиція — демблок, до якого увійшли як радикали-реформатори, так і тверезомислячі вчорашні комуністи. Цю опозицію більшості — стійким комуністам і номенклатурі — очолив депутат міськради, народний депутат України Олексій Шеховцов. В той час ми дійсно могли багато чого корисного зробити для рідного міста, а головне — робили це. Та невдовзі С.Шеховцов потихеньку відійшов від роботи в міськраді, зумисно чи ні звівши нанівець всі попередні зусилля місцевих демократів, які так і не отримали належного гарту, досвіду в політичній боротьбі. Більшість з них згодом скотилися на шлях компромісу із місцевими послідовниками «керуючої і направляючої» — а це вже була відкрита зрада тим землякам, які за них голосували. За таких умов п'ять членів демблоку вийшли із його складу і створили свою радикальну фракцію у міськраді — «Україна», щоби якось відмежуватися від політиканів-пристосуванців і мати свій, бодай малий, вплив на хід речей. Але нас залишилося так мало...

Сьогодні у людей, що стоять біля керма місцевої влади, не існує перепонів для проведення своєї, переконаний, недалекоглядної і антинародної політики. У ще «вчорашніх» знову з'явилася чудова нагода швидко і легко збагачуватися. Певен, що таку владу, як і Верховну Раду, слід скоріше переобирати. Народ — не сліпець: він все бачить, і від безсилля перед беззаконням починає морально деградувати. Коли у людини одне бажання — дістати кусень хліба, в суспільства з'являється страшна «перспектива» — повернути назад. До командно-адміністративної системи. Врешті-решт — до тоталітаризму...

І все ж я залишаюся оптимістом. На нашу долю випало жити в дуже молодій незалежній державі, де є, здається, все — хлібодайна земля, ріки і моря, а головне терплячі, роботящі, розумні люди. І тому, попри все, я переконаний: ми разом збудуємо квітучу демократичну Україну. Тільки б досвіду побільше і злагоди...

Віктор ПТІЦИН,
депутат Краматорської міськради.

Донецька область.

«Думаю, однак, що, розробляючи концепцію республіканського госпрозрахунку, не можна спиратися на вузьконаціональні інтереси. Орієнтиром мають слугувати ідеї братерської дружби, думки з доповіді М.С. Горбачова на XIX партконференції про те, що для міжнаціональних відносин у сфері економіки треба виходити з принципів, які забезпечують «... поліпшення... соціальних умов життя усіх націй і народностей країни.»

(Із виступу депутата В. Фокіна на 11-й сесії ВР СРСР. «Правда Украины», 29.10.1988 р.)

Компетентно

МИ — РОСІЯНИ, АЛЕ ГРОМАДЯНИ ЦІЄЇ ЗЕМЛІ!

Депутата Верховної Ради Криму Івана Ходикіна знаю давно. Росіянин. Народився і виріс на сибірській землі. 12 років живе у Криму. Працював редактором районної газети, а коли заснували часопис Верховної Ради Криму «Крымские известия», став її власним кореспондентом. Та коли газета стала на рейки антиукраїнського психозу, не роздумуючи, пішов з неї. Зараз він — референт народного депутата України, секретаря постійної комісії по боротьбі із злочинністю ВР України Анатолія Гаврилова, який після прийняття у травні минулого року Конституції Республіки Крим, з якої було вилучено слова «... у складі України» виступив, на сесії ВР України з різкою критикою спікера кримського парламенту.

— Мені дуже приємно працювати з Анатолієм Гавриловим, — каже Іван Ходикін. — Обидва ми росіяни, любимо і шануємо російську культуру, але не менше й українську. Бо живемо і працюємо на цій землі, бо є громадянами України.

Живе Іван Ходикін в районному центрі Роздольному і на моє запитання «Як святкуватимуть у районі День Незалежності України?» відповідає:

— Переконаний, що непогано. У колгоспах та радгоспах і в районному центрі відбудуться урочисті вечори, концерти колективів художньої самодіяльності. Сільські трудівники майже повністю впоралися з продажем хліба державі, от підійде рис і планове завдання буде значно перекрите.

— Чи багато в районі патріотів Української держави?

— Відповісти можна однозначно: практично всі. До цього північного району, на щастя, не дійшли руки різного роду проросійських та сепаратистських рухів і партій, які каламутять народ. Кілька разів, правда, приїздили глашатаї «Республиканского движения Крыма», але колгоспники та робітники їм, як-то кажуть, вказали на двері, просили не заважати працювати і спокійно жити у своїй державі. У нас ніхто не ділить народ за національностями.

Олександр ПІЛАТ.

Точка зору

В.Пилипчук: ПОТРІБНІ ПРОФЕСІОНАЛИ

Комісія Верховної Ради з питань економічної реформи і управління народним господарством — працює. До речі, цього року її голова В.Пилипчук обраний вдруге (виключний випадок) віце-президентом Комітету економічного співробітництва в Європі у рамках НБСЄ. Визнають як економіста і поважають. А тим часом реформи у нас не йдуть. Що робить особисто В.Пилипчука оптимістом?

— Потенціал України, даний їй Богом і визнаний зарубіжними експертами. Україна може бути могутньою державою, у тому числі за рівнем життя, має перспективи ввійти в першу десятку країн. На сьогодні ми десь на 149-150 місцях у світі. Нестабільність у нас викликана відсутністю реформ, яка, в свою чергу, спричинена непрофесійним парламентом, бездіяльністю уряду і Національного банку, де немає «критичної маси» (51%) ринково мислячих діячів. А вони — похідна від роботи парламенту. Уряд і Національний банк — це дитя, породжене нашим парламентом. Які батьки — такі і діти. І це не вина уряду, банку, парламенту — це їх біда. Але одночасно біда всього народу України.

— Що вдалося зробити цій Верховній Раді?

— Перед Україною стояло двоєдине завдання. Перше — добитися суверенітету: політичного, економічного, військового контролю на власній території власними засобами, створити інститути суверенітету — такі, як власна грошова, банківська, податкова, бюджетна системи, власні збройні сили, митницю, власне законодавство. Це завдання нинішня Верховна Рада вирішила. І друге завдання — провести трансформацію суспільного життя: перехід до демократичної і правової держави з розподілом влад на законодавчу, виконавчу, судову і перехід від економіки контрибуцій і дистрибуцій до економіки вільного ринку. Так от, з другим завданням ми не справилися, хоча мали можливість це зробити. Гору взяли політичні амбіції. Тому, виконавши свою історичну місію по першому питанню, нинішній склад Верховної Ради має піти на відпочинок. А на його місце має прийти новий, професійний склад парламенту, що виконає друге завдання — трансформацію суспільства. Основна робота має бути законотворча. Нинішній етап — трансформації суспільного життя — вимагає, щоб в парламенті були професіонали юристи і економісти. Тобто, вирішення другого завдання — провести економічну реформу, здійснити перехід від авторитарної до демократичної системи управління, до правової держави — вимагає парламентарів конкретного фаху. І ще одна думка, яка не звучала. Парламент має бути безпартійним. Також само як і уряд, і правоохоронні органи. Завдання парламенту — не розв'язання міжпартійних суперечок, а трансформація суспільства. Треба заборонити створювати у парламенті партійні фракції. Професіонали виконують волю своїх виборців, а не партій. І нічого парламентський час забирати на з'ясування міжпартійних проблем. Якщо ми матимемо наступним саме такий парламент, то він створить професійні і уряд, і Національний банк України. В такому випадку спільними зусиллями можна буде вивести державу з кризового стану. Тому, я думаю, народ уже зрозумів: наступні вибори мають бути не багатопартійними, не за обіцянками типу побудувати дорогу чи дати квартиру, а вибори професіоналів. Якщо вибори відбудуться принаймні на початку наступного року, кризу в економіці можна буде подолати уже протягом 1995 року. А якщо знову оберуть за принципом хто більше пообіцяє, «своїх», але непрофесіоналів — парламент буде не кращий за нинішній, а гірший хоча б тому, що цей уже має певний досвід.

Користуючись нагодою, хочу поздоровити людей з другою річницею незалежності України. В Україні є і ресурси, і потенціал, є працьовиті і розумні люди. Хоча не такою, якою їй належить бути, Україна таки стала державою.

Записав Костянтин ПАРИШКУРА.

Фотофакт

Думку депутата С. Хмари додати до думки депутата Є. Гринів і розділити на два. Отримаємо середньостатистичну думку просто депутата Верховної Ради з якимось знаком. А якщо не так? Якщо думку С. Хмари додати до думки Є. Гринева і відняти думку О. Мороза? А потім ще 238 думок? А якщо думка С. Хмари не додається до думки Є. Гринева? Що тоді ділити?

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Спорт

Футбол

Чемпіонат України. Вища ліга. Матч третього туру. «Динамо» (Київ) — «Металург» — 3:0 (2:0). 4000 глядачів. Голи: Леоненко (4,81), Лужний (39).

Першість України. Перша ліга. Другий тур. «Закарпаття» — «Приладист» — 0:0, «Динамо-2» (Київ) — «Скеля» — 2:1. Голи: Паршин (36,75) — у господарів; Радутко (90) — у гостей. «Дніпро» — «Прикарпаття» — 3:3. Голи: Осташов (20), Каретников (41), Прохоренков (42) — у господарів; Хомин (50), Григорчук (55,65, з пенальті) — у гостей. «Хімік» (Сєвєродонецьк) — «Артанія» — 3:0. Голи: Бабенко (30,44), Сахаров (60, з пенальті). «Сталь» — СК «Одеса» — 1:0. Гол: Олещенко (85). «Нафтовик» — «Металург» — 3:2. Голи: Захаров (19,50), Грачов (70) — у господарів; Коваленко (33), Олійник (72) — у гостей. «Автомобіліст-СБТС» — «Евіс» — 4:4. Голи: Мартинюк (11), Рудняк (61,69 — обидва з пенальті), Черновець (83) — у господарів; Задворний (9), Деркач (17), Кулиш (55), Високос (88) — у гостей. «Норд-АМ Поділля» — «Десна» — 3:0. Голи: Яременко (17, з пенальті, 70), Харьковщенко (75). «Кристал» — «Хімік» (Житомир) — 0:0.

Лідирують сєвєродонецький «Хімік», «Норд-АМ Поділля» і «Сталь», які набрали по 4 очка.

Дмитро КОМАРЕНКО.

Легка атлетика

Чемпіонат світу. Штутгарт (Німеччина). Український доспортсмен Сергій Бубка (Донецьк) здобув золоту медаль у стрибках з жердиною.

У дипломатичних колах

«ВАШІЙ ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ МОЖНА ДОВІРЯТИ»

Дипломатів, акредитованих у будь-якій державі, за традицією завжди очолює дуайєн, у перекладі з французької — старійшина. На цю посаду представники дипломатичного корпусу серед своїх колег обирають найшанованішого та найдосвідченішого. Дуайєном в Україні є Надзвичайний і Повноважний Посол ФРН Хеннекке Граф фон Бассевітц. Напередодні другої річниці проголошення незалежності України з ним зустрівся кореспондент «ГУ» Ігор Грушко.

— Пане посол, і нині у нас є люди, які вважають: навіщо нам була ця незалежність. Мовляв, так, жили за імперії, проте мали, хай і невеликий, шмат хліба, але з маслом...

— Стати незалежними було остаточно вирішено переважною більшістю народу України на грудневому 1991 року референдумі. Можу вас запевнити: увесь світ сприйняв це рішення з великою повагою, одразу визнав суверенітет України, волевиявлення її громадян. Те, що нині існують певні економічні труднощі, цього можна було очікувати. Вони завжди притаманні початковому періоду державного становлення.

— Ви досвідчений дипломат, свідок здобуття Україною незалежності від самого початку. Що ви могли б сказати про її досягнення в міжнародній сфері? Як оцінюєте роботу ваших українських колег?

— З великим зацікавленням і щирою повагою спостерігаю, як працює українська дипломатія. Адже розпочинати її роботу було вкрай важко. Бракувало фахівців, коштів. І все ж поступово, крок за кроком вона досягла неабияких успіхів. Україна стала повноправним членом світового співтовариства, має дипломатичні представництва у багатьох країнах світу. Зокрема, дуже активно працює ваше посольство у Бонні. Як на мене, важливо й те, що українська зовнішня політика має чітку лінію, їй можна довіряти.

— Розмовляючи з вами, не можу не поцікавитися: як посол ФРН в Україні оцінює нинішній стан німецько-українських відносин?

— Я розпочинав свою роботу у вашій країні ще 1989 року генеральним консулом Німеччини. Відтоді, після здобуття Україною незалежності, наші відносини набули нового характеру. Насамперед у політичній сфері. Поштовху їм надали візити державних діячів з обох сторін. Наприклад, лише в 1992 році Україну відвідали 46 депутатів бундестагу ФРН. Дуже сприяв зміцненню двосторонніх відносин і візит федерального канцлера Гельмута Коля до Києва 9 — 10 червня цього року.

— Тобто в політичній сфері проблем між нашими країнами нема. А в економічній?

— Хочу сказати, що за два останні роки в Україні значно зросла активність німецьких фірм. Однак для того, щоб реалізувати усі можливості взаємовигідного співробітництва, непогано було б закріпити його законодавчу основу. Йдеться про захист іноземних інвестицій та діяльність закордонних підприємців в Україні.

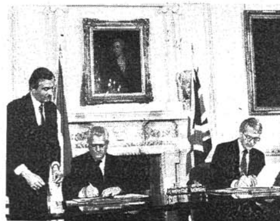
— Пане посол, дуже дякую вам за розмову.

— Завершуючи її, бажаю читачам «Голосу України», всім громадянам вашої країни поступу по шляху становлення України як великої і мирної держави в Європі. А як дуайєн дипломатичного корпусу хочу наголосити: всі іноземці дипломати, акредитовані тут, дуже зацікавлені в розвитку співробітництва їхніх держав і України, зроблять усе для того, щоб воно розвивалося й надалі.

Цитата минулих днів

«Центральным Комитетом Компартии Украины признано необходимым углубить контрпропагандистскую работу, направленную на разоблачение подрывных акций зарубежных буржуазно-националистических, сионистских и клерикальных центров, спекулирующих на проблемах национальных отношений, стремящихся посеять рознь между народами нашей страны».

«Правда Украины», 15 августа 1987 г.

З життя діаспори

«ХТО УКРАЇНОЮ ЖИВЕ, НА НЕЇ МОЛИТЬСЯ І ВІРИТЬ...»

Другу річницю проголошення незалежності України 24 серпня святкуватимуть й наші земляки, які мешкають за межами Батьківщини. Як повідомив голова секретаріату товариства «Україна» Станіслав Лазебник, цей день урочисто згадають українці в багатьох країнах світу.

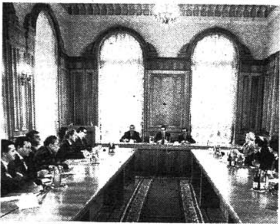
За кордоном проголошення незалежності Української держави відзначалося з 1918 року, коли Центральна Рада ухвалила IV Універсал. Проте, свято волі тривало недовно. Зважаючи на те, що Україна опинилася в «сім'ї братніх народів», наші земляки за кордоном відзначали цей день як з радістю,так і зі смутком, зі сподіванням на кращу долю рідної землі. В той час відбувалися вечірки, на яких згадували про події і діячів Центральної Ради, виступали люди, які щойно повернулися з України, Українство єдналося — створювалися нові організації.

Після десятиліть мрій про державність проголошення 24 серпня 1991 року незалежності стало знаменним днем для усіх українців і, зокрема, тих, які живуть у діаспорі. Важливо зазначити, що саме тоді й «знайшли» свою батьківщину наші земляки в країнах колишнього Союзу, які донедавна мали за «рідну» абревіатуру — СРСР. А нині в усіх нових незалежних державах відбудуться заходи на відзначення другої річниці незалежності. Наприклад, навіть в далекому Усурійську пройде літературний вечір, а в Хабаровську в Слов'янському центрі виступатиме ансамбль української пісні. Широку програму підготували й українці Казахстану (тут їх понад півтора мільйона). Знаємо, що святкові урочистості відбудуться в українських осередках Прибалтики, Закавказзя, Молдови, держав Середньої Азії, в Москві та Санкт-Петербурзі.

Цього року до свята готувалися члени українських організацій, які діють в 56 державах далекого зарубіжжя. Насамперед, тут треба згадати широку програму, розроблену українцями в Канаді й Сполучених Штатах. Святкові заходи відбудуться у Торонто, Вінніпезі, Едмонтоні, Монреалі, Нью-Йорку, Філадельфії та багатьох інших містах цих країн. В українських культурних центрах буде зачитано доповіді про сучасний стан в Україні, заплановано різноманітні святкові заходи. Надійшли відомості про те, що і в Аргентині святкування підготовлені Товариством високошкільників і Товариством «Просвіта», активістами Українсько-аргентинської торгової палати. Активно відзначатимуть річницю незалежності українці Австралії, і, зокрема, в Сіднеї та Мельбурні. Безумовно, пам'ятають цей день українські осередки в європейських країнах. І навіть в Сербії, де ситуація дуже складна, наші земляки в місті Новий Сад зберуться на святковий вечір.

В цей день відбудуться також заходи, підготовлені товариствами зв'язків з Україною у 30 державах світу. Адже за кордоном теж існують клуби прихильників України. Саме в рамках таких організацій група українських дітей перебуватиме в Монголії, де братиме участь у відзначенні другої річниці незалежності України.

Гортаючи пресу

НАД ПАРЛАМЕНТОМ МАЙОРИТЬ СИНЬО-ЖОВТИЙ ПРАПОР

«Парадом суверенітетів» охрестила центральна преса проголошення республіками колишнього СРСР своєї незалежності в серпні 91-го. Та хоч би як там баламутили з цього приводу в Москві, процес цей став закономірним. Після провалу серпневого путчу народи колишнього єдиного й неподільного вже не хотіли пов'язувати свою долю з помираючим Союзом, що загрожував у своїх передсмертних судомах черговими ГКЧП та приходом до влади новоявлених диктаторів. А значним поштовхом до роздумів та прийняття згодом рішення про «союзне розлучення» стало проголошення незалежності нашої держави парламентом України 24 серпня. Ось що писали про це в наступні дні центральні газети ще «братерських» на той час республік СРСР.

«Правда Востока» (Узбекистан)

«Україна прийняла 24 серпня історичний документ — Акт проголошення незалежності України — і стала незалежною демократичною державою. Незалежна Україна як правова демократична держава, керуючись загальновизнаними нормами та принципами міжнародного права в національній сфері, Декларацію про державний суверенітет України, забезпечить рівні політичні, економічні й соціальні права всіх громадян, цілковиту свободу розвитку всіх національних мов та культур».

«Туркменская искра» (Туркменистан)

«Верховна Рада УРСР на позачерговій сесії 24 серпня проголосила незалежність України і створення самостійної держави Україна. Вирішено 1 грудня 1991 року провести республіканський референдум щодо підтвердження акту проголошеної незалежності. Учасники сесії наголосили, що антиконституційний державний переворот провалився завдяки протидії демократичних сил».

«Советская молодежь» (Латвія)

«Віднині над куполом будівлі Верховної Ради України майорітиме лише національний синьо-жовтий прапор. Таке рішення прийнято на сесії українського парламенту. Депутати скасували Постанову Верховної Ради УРСР від 14 листопада 1990 року стосовно народного депутата С.Хмари, проти якого було порушено кримінальну справу. Він зайняв своє місце в парламенті серед львівської делегації».

«Эстония» (Естонія)

«Про свою незалежність оголошують сьогодні багато республік, серед них і Україна. Та якщо країни Балтії уже одержали офіційне визнання з боку деяких держав, то на Україні по-іншому. Однак, щодо союзного договору, то республіка явно не поспішає підписувати спущений зверху варіант співробітництва. Вона шукає шляхи до рівноправного партнерства».

«Летувос Айдас» (Литва)

«На прес-конференції Л.Кравчук наголосив: він завжди вважав, що Україна має бути незалежною. Він також зачитав заяву прес-центру ВР про те, що Україна, яка проголосила незалежність, не має жодних територіальних претензій ні до Росії, ні до інших республік».

ЦЕ СОЛОДКЕ СЛОВО «СВОБОДА»

здобувалось гіркою ціною

Народний депутат України Олесь Шевченко — в недалекому минулому правозахисник, що переслідувався владою, голова Київської філії Української Гельсинської спілки. Вважає себе людиною щасливої долі: за розслідування його «сепаратистської діяльності» вчора одержували платню працівники компетентних органів, нині та ж сама діяльність належить до його посадових обов'язків — Олесь Шевченко працює в постійній Комісії Верховної Ради з питань державного суверенітету.

ЯК ЖУРНАЛІСТ за фахом, я після звільнення обійшов всі без винятку київські редакції та видавництва в пошуках праці, але вдалося влаштуватися — за протекцією приятеля — тільки на посаду землекопа в київській археологічній експедиції. Саме тоді на подвір'ї Києво-Могилянської академії бульдозери рили рівчак під фундамент офіцерської їдальні військово-морського училища політичних комісарів, викидаючи з історичних надр кістяки наших славних предків.

ТЕАТР ТІНЕЙ

На початку літа 1987 року в затишній приватній квартирі на Лівобережному масиві зібрався гурт людей, об'єднаних прагненням діяти. За участь у правозахисному русі більшість з них — навіть зовсім молоді жінки: господиня Оля Гейко, Інна Чернявська, Леся Лохвицька — вже встигли набути концтабірного досвіду. Майже всі присутні — з університетською освітою. То був час, коли кремлівське керівництво намагалося поліпшити більшовицький імідж перебудовною косметикою — достроковим звільненням політичних в'язнів.

Ось у тому товаристві однодумців і викристалізувалася ідея створення Українського культурологічного клубу — для вивчення й популяризації кращих здобутків національної культури, висвітлення чорних плям у нашій історії, повернення заборонених імен українських діячів. По суті, це було продовження нашої «антирадянської діяльності».

Комсомолія Мінського району вижила наш клуб з кафе «Любава» вже після другого вечора, а кагебістські провокатори чатували на нас по дорозі додому. У залі «Сучасник» на Куренівці зібрання УКК стали вже загальноміським явищем, тут уперше публічно говорили про масові репресії, голодомор 33-го, нищення історичних цінностей, уперше вшановано пам'ять жертв комуністичної системи, зокрема В. Стуса, В. Марченка, Ю. Литвина, О.Тихого.

Зіганий на приватні квартири, УКК продовжував діяти, люди стояли навіть у коридорах. Ми пізнавали свою історію під гупання чобіт і виламування дверей, з перевіркою документів і викликами в міліцію, прокуратуру, з наступними судовими процесами (ну, озвіться ж, сміливіше, товариші районні судді, начальники міліції, пильні партійні й комсомольські ідеологи, керівники управління культури, колеги-журналісти — автори кагебістсько-погромницьких статей на кшалт «Театра тіней». Виходьте ж на світло та й поговоримо по щирості).

Після сімнадцятирічної (!) перерви активісти УКК відновили традиційні зібрання біля пам'ятника Тарасу Шевченку — в березні та травні 88-го. Мине рік — і сюди прийдуть міське керівництво і Спілка письменників, а київські студенти розпочнуть національну революцію легалізацією в столиці прапора незалежності.

Наприкінці 80-тих в Україні активно діє перша громадсько-політична організація — Українська Гельсинська спілка. Її програма — це програма національного й політичного відродження. Вже сама абревіатура «УГС» викликає шквал обурення у борців з «націоналістичною ідеологією». Приватні телефони і помешкання членів Спілки начинені засобами постійного прослуховування, їх та членів родин залякують терористичними актами. Допити, обшуки, КДБ заводить справу на кожного члена УГС, призначає нам персональних кураторів-чекістів з групою оперативників та сексотів на похваті. Мені як голові Київської філії УГС в районній, міській та республіканській прокуратурі по черзі пред'являють письмове попередження: «У зв'язку з продовженням антирадянської діяльності...»

22 квітня 1988 року, в другу річницю Чорнобильської катастрофи, в Києві відбулася перша незалежна екологічна демонстрація. У нас жодного політичного гасла, але рота спеціального призначення збиває з ніг багатьох демонстрантів, тягне асфальтом за ноги, за волосся. В Ленінському райвідділі міліції затриманих чоловіків і жінок змушують роздягатися догола, щоб ще більше принизити людську гідність. Мене схопили перед Будинком профспілок за те, що цитував присутнім ... Конституцію: «...громадяни УРСР мають право на свободу зборів, мітингів і демонстрацій». П'ятнадцять діб арешту оголосив мені суддя Ружицький без зайвих церемоній прямо в міліції.

Через два місяці ми вирішили провести вже політичну демонстрацію з вимогою звільнити з місць ув'язнення решти українських політв'язнів. Цього разу КДБ поставило каральний спектакль за оригінальнішим сценарієм. Зранку шістнадцятьох ймовірних керівників майбутньої (!) демонстрації оперативні групи схопили в різних місцях Києва і машинами без номерів вивезли далеко за місто та й викинули на безлюдді: ось тут і мітингуйте. Мене виштовхнули з авто у глухих чернігівських лісах. Спасибі, цього разу хоч на волі залишили.

Я спеціально вдався до екскурсів у минуле. Люди, згадайте, якою гіркою ціною ми платили за наше прагнення до незалежності. Скільки принижень, брехні і фальші було в нашому з вами житті. За яким же «стабільним минулим» плачуть розчаровані економічними труднощами молодої держави громадяни? За рабством?

ЗАКОН ІСТОРІЇ

З цілком зрозумілих причин багато депутатів, що прорвалися до вільної парламентської трибуни ледь не з тюремного порогу, обрали собі роботу в двох Комісіях Верховної Ради: з питань державного суверенітету та культури й духовного відродження. З самого початку демократи становили тут більшість. Саме в нашій Комісії «народився» один з найважливіших в історії України документ — Декларація про державний суверенітет, попередник Акта про незалежність. А взагалі-то я часто думаю: як же вдалося нинішній Верховній Раді з її консервативною більшістю напрацювати пакет законів, таких необхідних для подальшого державного будівництва? Очевидно, часом брав гору здоровий глузд, часом озивався в генах голос предків, а часом демократичні рішення випливали з присутності біля парламенту тисяч активних громадян.

Центральні засоби масової інформації сусідньої країни, які ледь не із скрежетом зубовним іронізують над «парадом суверенітетов», силкуються пропагувати власну версію: ніби незалежність дісталася нам як подарунок долі, завдяки провалу чергового двірцевого перевороту в Москві. Україна, мовляв, повинна бути довіку вдячна, якщо не Язову, Крючкову, Янаєву, то, принаймні, сучасному керівництву Російської Федерації.

А й справді, кому ми зобов'язані за 24 серпня 1991 року? Мені здається, передусім, — величі українського національного духу, який в умовах трьох з половиною сторіч неволі оберігав і зберіг-таки ідею незалежності. Маємо дякувати козакам Петра Дорошенка, війську Івана Мазепи, полеглим під Крутами студентам, оборонцям України від фашистських та московсько-більшовицьких загарбників. Простим селянським родинам, які збагачували націю інтелігентами від народження. А коли вже ближче до сьогодення, то всім, хто допоміг Україні вистояти проти нав'язуваного Москвою нового союзного договору.

Два роки тому ленінська теза «если мы потеряем Украину, мы потеряем все» знову стала закликом до дій. Коли в Кремлі зрозуміли, що новий союз буде союзом без України, із сейфу дістали запасний, аварійний сценарій: «ГКЧП». Впевнений, не Україна стала наслідком так званого перевороту 19 серпня 91-го, а саме її позиція привела до цих пам'ятних подій. Скористатися ж із ситуації — то вже була справа техніки і, власне, наша внутрішня справа. Наша незалежність не подарунок долі. Це закон історії.

Нині в Комісії з питань державного суверенітету, як і раніше, багато роботи. На жаль, сам факт проголошення Акта чи результатів референдуму ще не означає припинення боротьби за незалежність. Ми розуміємо, що без нафти, газу, без економічних реформ вона буде всього-на-всього приводом для іронічно-саркастичних коментарів Останкіна. Тому багато членів нашої Комісії включаються у вирішення проблем з постачанням енергоносіїв — це і є цілком робота для збереження державного суверенітету. Україні важко. Але вона вистоїть, хоч свої й чужі «доброзичливці» знову штовхають її на коліна. Та, як писав поет, «Від колін до карачок так близько — лиш один тільки вигин хребта»... Люди, будьмо вільними.

Олесь ШЕВЧЕНКО.

Фото Олекси **ВАЩЕНКА.**

З прес-релізу Міністерства освіти

Сьогодні в Україні понад 19 тисяч шкіл.

З них: 15,5 тисячі — з українською мовою навчання, 3,4 тисячі — з російською.

За два останні роки відкрито 340 україномовних шкіл, 120 — з румунською, 89 — з угорською, 4 — з польською, 4 — з єврейською мовами навчання.

Діє також 1400 факультативних груп, в яких вивчають угорську, румунську, болгарську, кримськотатарську, польську, єврейську, новогрецьку, чеську, словацьку мови.

Слово рідне

Двадцять-п'ята година з життя міністра

Понад рік тому в Америці сталася подія, яка заінтригувала всю українську громаду. Міністр оборони генерал-полковник Костянтин Морозов, розповідаючи про розбудову Збройних Сил України, сказав, що «тризуби прикріплені не лише до гудзиків на військових мундирах, вони злиті з нашими серцями». Чутливу на щирість і правдивість громаду зворушила не просто суть промови міністра, її приголомшило те, що генерал-полковник з російським прізвищем — перша державна особа з України, яка не побоялася вжити... «репресовану» колись літеру «г» у слові «гудзик».

Блискавичні успіхи міністра оборони України в українській мові інтригують не лише американських українців. Тому ми звернулися до викладача Києво-Могилянської академії Наталі ТОЦЬКОЇ з проханням допомогти з'ясувати деякі деталі цієї «інтриги».

— Наталю Георгіївно, наскільки мені відомо, державну мову міністру оборони «ставили» саме ви. Для багатьох наших співвітчизників, які виїздять до США, достатньо півроку для вивчення англійської мови. Скільки часу знадобилося Костянтину Петровичу, щоб вивчити українську?

— Костянтин Петрович був надто сумлінним і дисциплінованим учнем. Спочатку ми інтенсивно займалися з ним протягом двох з половиною місяців тричі на тиждень по три години. Крім того, він багато працював самостійно, «спілкуючись» з магнітофоном. Я й досі не можу збагнути, де він знаходив час для такої титанічної роботи. Хіба що вимолював у Всевишнього 25-у годину доби... Але згодом ми свої університети продовжили ще на кілька місяців, тому що Костянтин Петрович — людина інтелігентна, з високим почуттям власної гідності — виявив бажання навчитися не просто «читати й писати» українською, а й вести дискусії, мислити. Мені приємно, що я працювала з людиною, яка сама прийшла до розуміння того, що жити в Українській державі, тим паче бути державною людиною, і не володіти державною мовою неможливо. Загалом же ми навчалися півроку.

— Пані Наталю, ви одна з небагатьох фахівців, хто володіє методикою викладення української мови як іноземної. У чому секрет вашої методики?

— Сама методика дуже нескладна: граматику, фонетику, стилістику ми вивчали через твори класиків української і світової літератури, публіцистику, історію України, її мистецтво... Власне, «робочим матеріалом» слугувало все, що допомагало збагнути менталітет українського народу.

— За знаннями з української мови до вас зверталися представники дипломатичного корпусу, уряду. А от, слухаючи засідання Верховної Ради, у вас ніколи не виникало бажання перетворити його на урок української мови?

— Знаєте, для вчителя найбільше нещастя не ті учні, які не можуть навчатися, а ті, що не хочуть. Тому, вважаю, народні обранці, якщо вони такими є, повинні прийти до необхідності володіти мовою Української держави самостійно.

— Дякую за інтерв'ю.

Вела розмову Катерина КІНДРАСЬ.

Цитата минулих днів

«Трудящі Радянської України становлять українську соціалістичну націю. Вони мають свою територію і державність. Разом з тим вони належать до нової соціальної й інтернаціональної спільності людей — радянського народу, яка склалася за роки Радянської влади і стала реальною дійсністю».

Олексій КАРТУНОВ, науковець, «Концепції ідеологічних диверсій та агресій».

Київ, 1986 рік.

«Науковці» нині іншої думки про українську націю. Цілком в дусі реальної дійсності.

Соціологія

ОЧІКУВАННЯ І РЕАЛІЇ,

або Про що свідчили соціологічні дослідження в 1991 році і нинішньому

РЕФЕРЕНДУМ 1 грудня 1991 року зафіксував нерівномірність розподілу голосів як за регіонами, так і за окремими соціально-професійними групами.

Як свідчать соціологічні дослідження, серед прихильників незалежності фактично представлені літні люди старші 55 років і молодь до 35 років. У той же час серед противників незалежності люди старшого віку перевищили молодих респондентів (46 проти 24). Найбільшу підтримку ідея незалежності здобула серед фахівців з вищою освітою, зайнятих у сфері освіти або промисловості (особливо кваліфікованих робітників).

За незалежність України частіше голосували ті, хто схвалював переміни. Саме поєднання нових можливостей із зрослими труднощами стало одним із вагомих чинників, які вплинули на результат референдуму. Підтримка незалежності, за даними опитувань, насамперед пов'язана з орієнтацією на соціально-економічні перетворення. Зокрема, в регіонах проживання російськомовного населення 40 відсотків опитаних напередодні референдуму сподівались, що здобуття незалежності підвищить рівень життя (не поділяла такого оптимізму чверть опитаних). На запитання щодо пріоритетів незалежної української держави респонденти (республіканське опитування наприкінці 1991 р.) на перше місце поставили добробут народу (62 відсотки). З відривом більше як на двадцять пунктів були названі: захист економічних інтересів, міжнаціональне спілкування, збереження порядку і навколишнього середовища. Натомість тільки 13 відсотків вказали на особливу важливість відродження нації. Для порівняння: в Києві подібної орієнтації притримувалось вдвічі менше респондентів.

Голосування населення за незалежність детерміноване не стільки національною ідеєю (за винятком Галичини), скільки досягти рівня добробуту індустріально-розвинутих країн. З цієї точки зору незалежність набуває соціально-економічного забарвлення.

Яким же чином у перші роки незалежності реалізовано надії прихильників самостійного розвитку України?

Дані соціологічних досліджень, проведених Інститутом соціології АН України на початку і в липні цього року, зафіксували стійку тенденцію заміщення орієнтирів населення в бік потреб першого рівня. Серед основних чинників, які впливають на соціальне самопочуття громадян України, виявлено три найбільш впливові. Населення турбує в першу чергу проблема харчування (ціни і забезпечення), вартість товарів і послуг, а також проблема злочинності. Природно постає питання, наскільки задоволені громадяни своїм матеріальним становищем.

Дослідження, проведені в липні цього року Інститутом соціології АН України спільно з фірмою СОЦІС-ГЕПАЛ, свідчить, що рівнем матеріального становища задоволені різною мірою менше чверті опитаних, тоді як 65 відсотків виявились незадоволеними. Не дивно, що за таких умов опитані в переважній більшості (70 відсотків) вважають, що справи в Україні в цілому йдуть у неправильному напрямку.

Серед причин падіння довіри до вищих органів влади слід назвати в першу чергу неспроможність більшості депутатів визначати стратегію економічних реформ. Коливання народних обранців від нормального визнання реформ до їх фактичного блокування на законодавчому рівні призвело до некерованості народного господарства.

Глибока соціально-економічна криза в Україні викликана не тільки суб'єктивним чинником, й також рядом причин, безпосередньо не зв'язаних з інститутами влади України.

На сьогоднішній стан економіки нашої держави продовжують негативно впливати підсумки перерозподілу колишньої союзної власності.

Погіршує становище нашої республіки також стан україно-російських відносин. Понад 80 відсотків опитаних у квітні цього року визнали їх незадовільними. На логічне запитання «хто винен» більшість вказала на Росію, мотивуючи відповідь тим, що погіршення стосунків викликане газовим та сировинним шантажем Росії (34 відсотки), імперськими амбіціями російського керівництва (31). Поруч з цим, чверть опитаних вважає, що українське керівництво також гальмує розвиток двосторонніх відносин свідомою орієнтацією на розрив зв'язків з Росією. Який же вихід із становища?

Більше половини опитаних вважають, що Україні потрібно підтримувати зв'язки з Росією, поступово встановлюючи тісніші економічні зв'язки з іншими країнами світу. Тобто зовнішньоекономічна орієнтація України має бути виважено збалансованою.

Проголошення незалежності дає шанс українському суспільству на входження до сім'ї індустріально-розвинутих країн з пристойним рівнем добробуту народу. Однак процес розбудови незалежної української держави синхронізувався з поглибленням економічної, і як наслідок, соціально-економічної кризи. Якщо незалежність почне асоціюватися у свідомості людей із загостренням існуючої ситуації, а це вже має місце серед окремих прошарків населення, то цілком вирогідне виникнення сильних сепаратистських тенденцій, намагань реанімувати союзні структури.

За таких обставин «первинна» приватизація стає проблемою соціально-економічного становища української спільноти. Загроза ідеї незалежності виходить з гальмування економічних перетворень. Це має спонукати владу всіх рівнів до рішучої підтримки реформування економіки. У противному разі буде неможливо врятувати ідею незалежності від дискредитації в очах народу.

Олександр СТЕГНІЙ,
науковий співробітник Інституту соціології АН України.

Цитата минулих днів

«Нинішня Україна, йдучи спільним шляхом з усіма нашими республіками у братньому союзі з російським народом, усіма націями та народностями нашої країни, постає сьогодні як могутня і прекрасна республіка, що має розвинену економіку, високий рівень народної освіти, самобутню соціалістичну за змістом культуру».

З виступу М. С. Горбачова на зборах республіканської партійної організації. («Радянська Україна» 6 листопада 1985 р.)

«Активних людей у нас мало, а ворогів і недругів навколо нас таки дуже багато. Обставини і навколишній тиск чужих середовищ обмежують коло діяльності і скорочують час її тривання, а шлях до визволення української людини і всієї нації такий ще довгий».

«Національна Трибуна», 24 лютого 1985 р.

Огляд листів

Що писали і пишуть наші читачі про незалежність

1991: будемо передовою країною у світі

Звістка про проголошення незалежності два роки тому сколихнула, збурила людей до роздумів про долю своєї державності, соборності, активних дій. Свідченням того були тисячі листів до редакції, автори яких палко підтримували Акт про незалежність, висловлювали побажання і... застереження. Багато з тих листів ми надрукували. А сьогодні наведемо думки з кількох не надрукованих, уже архівних дописів. Ось що, зокрема, писала **Н. КОРНИЛО** з Івано-Франківська: **«В незалежності наше спасіння від зубожіння. А буде незалежність, вірю, будемо передовою країною у світі, бо наш народ роботящий, мудрий і всі труднощі успішно подолає».**

Повторю, листів з подібними висловлюваннями було дуже багато. Були й такі, що розвіювали сумніви декого.

Так, **М. ЗОСИМОВ** з Вільнянська Запорізької області палко доводив: **«Хіба ми не дозріли до незалежності, не здатні управляти державою, чи ми байдужі до нашого нинішнього і майбутнього, забули уроки минулого?»**

Тривожні думки зустрічалися тоді в листах напередодні референдуму через посилення кампанії з боку Росії проти незалежності України. Та, даючи відповідь тим, хто не сприймав ідею незалежності України, відхиляв навіть згадку про неї, чимало наших дописувачів міркували так: **«Нам долею відведено навіки бути разом. Це об'єктивна реальність. Та хотілося б бути добрими сусідами і друзями, які зі своїми статутами не ходять до чужого монастиря».**

Це з листа **Я. ЛЮТОГО** з Кривого Рога. А білоруска **В. СТЕЛЬМАХ**, яка мешкає в Білицькому Донецької області, також у 1991 році писала таке побажання: **«Я добре розумію, як українці прагнуть свого відродження і закликають росіян не перешкоджати, а сприяти цьому процесові. І чим більше ми поважатимемо українців, тим більше вони поважатимуть росіян, представників інших національностей».**

1993: і при свічках згодні жити...

Промайнуло два роки. Два роки нелегких випробувань, перевірки. Що тепер пишуть наші читачі про незалежність і чи взагалі пишуть про неї? Пишуть, але значно менше. У частині листів та ж сама тривога. **«Відзначаючи другу річницю суверенної соборної України, — пише К. БОБРИЦЬКИЙ з Києва, — маємо бути мудрі й мужні, сказати рішуче «ні» будь-яким імперським зазіханням на нашу волю і самостійність... Хочеться вірити, що справедливість, здоровий глузд переможуть, що імперські сили нарешті вгомоняться, і Росія та Україна вийдуть на шлях всенародної демократії, цивілізованого взаєморозуміння і взаємоповаги».**

В умовно другій частині листів незалежність згадується лише у зв'язку зі ставленням до проекту Договору про економічний союз.

Так. **А. ПОГРЕБНЯК** з Українська Донецької області вважає: **«Ми готові жити при свічках, їсти хліб з водою, аби ніхто не посмів втягнути український народ до будь-якого «союзу». Бо вже тільки одне це слово викликає у нас запаморочення. Тільки не знаємо, хто так вперто намагається продати нашу волю, нашу вистраждану в муках незалежність?»**

Такої ж думки і **О. ЯКУБЧУК** із села Сліпчичі Житомирської області. **«Ми бачимо, — пише він, — як однобоко і викривлено сімдесят років розвивалася економіка України. Якщо ж ми вступимо до нового союзу, то й надалі наша економіка так само розвиватиметься. І ми вічно залежатимемо від Москви».**

А ось кілька авторів із Запоріжжя вважають: небезпекою для незалежності України є те, що значна частина населення України ще не має самосвідомості, не є патріоти своєї держави. Нас дуже турбує, — пишуть вони, — що уряд веде до створення нової імперії під іншою назвою.

Щоб залишитись незалежними, треба...

На відміну від позаминулорічних листів, у цьогорічних, дедалі частіше зустрічаються поради, побажання, як відстояти незалежність, пройти тяжкий шлях випробувань.

Студент із Луганська **К. СЄДАШЕВ**, звертаючись у листі до керівників держави, нагадує і радить: **«Для жодної нації у світі шлях самостійності не був устелений лише трояндами та лавровими вінками. Цей шлях був тернистий, политий кров'ю і потом. Так само й ми мусимо, зціпивши зуби, будувати незалежну економіку, замкнені цикли виробництва, а не поглиблювати інтеграцію...»**

Завідувач відділу культури Ананіївського райвиконкому Одеської області **В. СЄДОВ** вбачає вихід в іншому: **«Останнім часом у вільній та незалежній Україні, яка проходить випробування не на життя, а на смерть в буквальному розумінні слова, різко постало питання про те, які ми з вами справжні, без ідеологічної мішури та тріскотні? І картина вимальовується не кращого гатунку. Але ми пройдемо цей шлях, якщо зможемо піднести власну гідність, віритимемо в Бога, коли в нас буде диктатура Закону, коли швидше настане час професіоналів. Коли стануть цінуватися насамперед порядність, чесність людини, її праця. Тоді наша незалежна Україна стане розвиненою європейською державою дуже швидко».**

До наведених побажань не терпиться додати висловлене нещодавно нашим Прем'єр-міністром Л. Кучмою таке пояснення: **сьогодні наша продукція нікому не потрібна, окрім країн колишнього Союзу.**

Отже, для того, щоб вижити, вийти на рівень передових країн, відстояти незалежність, потрібно мати й сучасну технологію та культуру виробництва, високоякісну продукцію, власне паливо та багато чого іншого, що, звичайно, залежить від людей, суспільства і держави. Для чого потрібні і час, і напружена праця.

Тож, підсумовуючи, скажу. Листів про незалежність нині надходить значно менше, ніж два роки тому. Проте ідея живе, й багато читачів настійливо відстоюють її. Що засвідчують уривки з наведених й інших нещодавно одержаних редакцією листів.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Знову в ярмо?

Над Україною збираються чорні хмари. Народ знову тягнуть у ярмо. Відмінність попереднього від майбутнього полягає лише в назві. Колись ми були в Союзі Радянських Соціалістичних Республік, а будемо в економічному союзі. Тобто знову спільна «ковдра», знову приниження, знову керуватиме «старший брат». Коли, не доведи Господи, таке трапиться, то як такої України не стане і вже ніколи не буде.

Наталія СИДОРОВА.
Херсон.

Невже історія не навчила?

Як відомо, після смерті Б. Хмельницького була «Епоха Руїни». Тоді претенденти на гетьманську булаву, щоб перемогти своїх суперників, вступали в союзи з різними державами, в тому числі і з Росією. Остання ж, в свою чергу, за будь-яку допомогу брала крім іншого ще й по шматку суверенітету. Так помалу весь і забрала, полишивши Україні понищену війнами землю та чужих правителів.

Нині в Україні події розгортаються за подібним сценарієм. Заради економічного союзу, який невідомо чи допоможе українській економіці, дехто готовий поступитися частиною суверенітету. Невже нікому зробити правильні висновки з історії? Минула «Руїна» коштувала Україні дорого. Невже нова буде дешевша?

Олександр СТРІЛЕЦЬКИЙ.
Київ.

Юрій Доценко — власний кореспондент нашої газети в Донецькій області. Він усім серцем вболіває за Україну, її майбутнє. Цим пройняті його газетні публікації, а також поезія, яка ось уже третє десятиліття виповнює вразливу душу Юрія.

Юрій уже порадував читачів першою збіркою віршів — «Літо чебрецеве». Торік за активну поетичну творчість йому присудили обласну літературну премію імені Володимира Сосюри. Юрій, і хвилини не вагаючись, переказав усі преміальні гроші на спорудження в Донецьку пам'ятника своєму великому землякові і духовному вчителеві Василеві Стусу.

Пропонуємо вірш Юрія Доценка.

РІДНА МОВА НА ДОНБАСІ

Страдницька мова шукає
людину,
Приспане слово несе,
як дитину,
Мов карооке сумне
немовля,
Сиве і мудре, як Матір
земля.

Мова Тараса, що та
Катерина,
Плаче над словом —
безбатченком-сином,
Прагне співати йому
колискову.
Пісні не чути. Приспане
слово.

Зболена мова вустами
блідими
В рідних краях жебракує
під тином.
Суржик, мов кляп,
розкисає у роті
Горе-нащадків козацького роду.

Батьківська мова, гучна,
солов'їна,
В чому, скажи, твоя
смертна провина,
За що тобі це підпілля
легальне—
Вічне тавро на одвічне
лигання?!

Слово проснулося. Плаче
на грудях.
Сльози солоні ковтає
на людях.
На рубежі. На
фатальному розі.
Слово вкраїнське шукає
народ свій!..

Цитата минулих днів

«У Союзі Радянських Соціалістичних Республік український народ здобув свободу і незалежність. Створив національну державність. Розкував могутні творчі сили».

«Радянська Україна», 6 листопада 1984 р.

«Ідея самостійної України, втілена у форму Української Народної Республіки 1918—1920 рр., була реальніша і сприятливіша для всього населення, ніж ми звикли уявляти собі».

«Наша мета». Торонто, 21 листопада 1984 р.

«Нас порятує самовіддана праця» —

переконаний представник Президента України в Тернопільській області Роман ГРОМ'ЯК

Коли постало питання про Всеукраїнський референдум, який мав підтвердити ухвалу Верховної Ради про незалежність України, то Тернопільщина поспіль стала на цю доленосну акцію. Було створено Фонд державності України, до якого свою частку вніс кожен трудовий колектив області. У села області і в усі регіони вирушили тисячі ентузіастів-пропагандистів. На Різдво і Великдень Тернопільщина приймала дітей з Донбасу, Криму. Вони стали очевидцями і учасниками відродження національних традицій. Обласна Рада, її виконком, а згодом обласна адміністрація укладали угоди на економічне співробітництво зі східним регіоном України, брали шефство над формуванням Військово-Морських Сил України. Обласна організація Спілки офіцерів України дієво сприяла формуванню Збройних Сил України у військово-патріотичному вихованні молоді на засадах української державності.

Мітинги, виборчі кампанії, пікети, відновлення курганів в честь Січових стрільців і вояків УПА — всі ці масові акції, в яких брали участь й представники діаспори, — важливі засоби політизації мас й очищення замулених джерел національної ментальності. Проте вони не могли бути механічно перенесені на регулярну державотворчу працю після перемоги національної революції. Економічна криза, яка призвела до розпаду колишнього нежиттєздатного СРСР, настійно диктувала необхідність пошуку шляхів до ринкової економіки, до зміни форм власності і способів господарювання. Розпочався новий етап боротьби за українську державну незалежність: треба приймати нові закони і водночас здійснювати політичну та економічну реформи. А це неможливо без нових людей — фахівців, відданих Україні.

Нема підстав категорично стверджувати, що ми в області безболісно подолали всі суперечності й конфлікти перехідного періоду в житті незалежної України, але курс на консолідацію політичних сил, довіру до чесних господарників, які дивом тримають свої підприємства «на плаву», себе, вважаю, виправдала.

За надзвичайно складних умов, нестачі пально-мастильних матеріалів, запасних частин, відсутності банківських кредитів, невчасних розрахунків з виробниками за відправлену продукцію цьогорічної весни наші хлібороби не залишали незасіяним жодного клаптика землі. а цукрових буряків вирощують на 3 тисячі гектарів більше, ніж торік. Виплекано значно вищий, ніж у попередні роки, урожай ранніх зернових. За складних кліматичних умов, нестачі пального завершуємо їх збирання.

Промислова галузь за півріччя знизила темпи спаду виробництва, а такі відомі в республіці трудові колективи, як виробниче об'єднання «Ватра», порцеляновий завод, склозавод та інші навіть підвищили випуск продукції. Наші підприємства активно налагоджують зв'язки з іноземними фірмами, знаходять джерела сировини і ринки збуту, інтегруються у світову економіку.

В області успішно йде приватизація житла, триває комерціалізація побуту, торгівлі й громадського харчування, розпочалася «мала приватизація» промисловості, реформування агропромислового комплексу. На цьому — головному напрямі можливі вирішальні перемоги у змаганнях за незалежну і багату Україну.

Слава Україні!

І всміхнулась їм свобода

Мелетій Семенюк — голова братства вояків УПА Волинського краю, до якого входять три області: Волинська, Рівненська, Житомирська. Братство об'єднує 1100 чоловік — учасників національно-визвольних змагань українського народу 40—50-х років. Серед братчиків — чимало колишніх вояків УПА, які більш як десять років боролися під девізом: «Здобудеш Українську Державу, або загинеш у боротьбі за неї!» Багато літ життя присвятив цій священній боротьбі Мелетій Семенюк, який напередодні всенародного свята сказав:

— За два останніх роки, коли здійснилася мрія багатьох поколінь і Україна встала до нового життя, відчули себе повноправними громадянами рідної землі і колишні вояки Української Повстанської армії. Нашу організацію облвиконком офіційно зареєстрував, виділив у Луцьку приміщення. За цей час ми відшукали і впорядкували 860 могил, освятили їх, справили панахиди. А в тих місцях на Волині, де формувались перші загони УПА, створено заповідники. Народ віддає шану борцям за свободу і незалежність України. Не всі ще й сьогодні знають, що в роки фашистської окупації на Волині в групі УПА-Північ нараховувалось 34 тисячі повстанців, які добровільно йшли боротися з ворогом. Славна сторінка цієї боротьби — бій біля монастиря в селі Новий Загорів Локачинського району. У нерівному бою з німецькими окупантами тут полягли героями 29 повстанців. Так, ми знаємо, що таке війна, горе і сльози, сибірські катівні. А тому закликаємо всіх до єдності, злагоди й миру на благословенній нашій Україні. І підтримуємо Президента Леоніда Кравчука в його зусиллях державотворення самостійної України.

Розповідь записав Богдан БЕРЕКЕТА.

Хай не буде ні в кого сирітської долі

Коли в січні цього року в Луганську урочисто відкривався Українсько-канадський культурно-просвітницький центр «Відродження», ніхто не міг собі уявити, що невдовзі стосунки людей, які його створили і яких розділяє океан, стануть не тільки дружні, а й близькородинні. Так-так. працюючи в центрі, Руслана Вжесневська з Торонто започаткувала проект «Приятелі дітей», в ході реалізації якого вона не тільки доставила в дитячі будинки, школи-інтернати, лікарні для сиріт тонни одягу, їжі, ліків, медичної апаратури, а й сама взяла за дочку українську дівчинку.

— Ми працюємо у двох напрямках, — каже директор центру «Відродження» В. Єфанів. — По-перше, разом з Луганським педінститутом влаштовуємо науково-практичні конференції з історії України, вечори української пісні, поезії, фольклорні експедиції до населених пунктів, де жили видатні діячі української культури, пропонуємо читачам рідкісні книги з величезної бібліотеки, яку зібрали разом з канадцями. Подруге, матеріально допомагаємо дітям, особливо сиротам. Адже їм розбудовувати далі незалежну Україну, а для цього треба бути розумними і здоровими.

І особливо цього дня ініціатори створення центру «Відродження» знову проведуть свої заходи в Луганську, Северодонецьку. Діти-сироти одержать подарунки, ліки, співатимуть разом з гостями українських пісень. Вони бачать, як дбає про них держава, дбають українці — і ті, що поряд і ті, що далеко за океаном.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

КОЛОСОК В УЖИНОК УКРАЇНИ

НА ДИВО щедрий і ваговитий видався пшеничний колос у господарствах Онуфріївського району. На окремих площах зібрали майже по 90 центнерів зерна з гектара. І це — на слабких, супіщаних грунтах, де раніше й за кращих погодних умов збирали втричі менше.

Стоїмо з начальником райсільгоспуправління Миколою Перепеляком край широкого хлібного поля колгоспу імені Леніна. Бачу, як він, яснієчи обличчям, любовно оглядає зірваний колосок, лічачи зернятка.

— У чому ж причина таких небачених раніше результатів? — запитую.

— У господарях, — відповідає Микола Васильович. — Нині вони самостійно вирішують: коли, скільки і що сіяти. Без «примусово-добровільного принципу», як було раніше. Пригадую, ще коли головував у сусідньому селі, теж намагалися шукати перспективні сорти, крім рекомендованих районованих. На свій страх і ризик посіяли по пару «спартанку» і теж кожен гектар дав майже по 70 центнерів зерна. Але за пари тоді по голівці не гладили. Була така рекомендація: не давати землі прогулювати, засівати всю, а результати були невисокі.

Тепер працівники колективних сільськогосподарських підприємств і фермери самі собі господарі. Тож і шукають по всіх усюдах елітне насіння. Прочули, що в нащадків запорізьких козаків на Кубані є високоврожайні сорти пшениць місцевої селекції. Поїхали й повернулись не з порожніми руками. І тепер онуфріївці навіть на дніпровських крутосхилах збирають врожаї не гірші, а в окремих місцях навіть кращі, ніж в Англії чи Німеччині.

Якщо в колгоспі «Мир», де головував Перепеляк, завезені з Краснодарського краю «скіф'янка» та «спартанка» дали по 64 центнери зерна з гектара, то на 200-гектарному полі, край якого ми зустрілися, — аж по 73. А на окремих площах цього господарства «гостя» з Кубані взагалі вразила навіть досвідчених хліборобів — намолотили по 84 центнери зерна на круг.

Щедрий ужинок мають і в інших районах області. Тож цілком реально, що кіровоградці продадуть в засіки незалежної України мільйон тонн хліба нового врожаю.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Наступний номер «Голосу України» вийде 26 серпня ц.р.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 800.040.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311159.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».